

Yhteinen potilastietorekisteri voimaan 1.5.2011

1.5.2011 voimaan tulleessa Terveystietorekisterissä säädetään, että saman sairaanhoitopiirin alueella toimivien perusterveydenhuollon (terveyskeskusten) ja erikoissairaanhoidon (keskussairaalan) potilasrekisterit ja potilasasiakirja-arkistot muodostavat yhteisen potilastietorekisterin. Potilastiedot voivat olla paperilla tai tietojärjestelmissä ja käyttö voi kohdistua myös ennen 1.5.2011 syntyneisiin tietoihin. Terveyskeskuksen järjestämän työterveyshuollon potilasasiakirjat ovat osa yhteistä potilasrekisteriä.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ja sen jäsenkuntien (myöhemmin HUS:n toiminta-alue) yhteisen potilastietorekisterin muodostavat seuraavien julkisen terveydenhuollon organisaatioiden potilastiedot (potilasasiakirjat):

- Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä sekä
- sairaanhoitopiirin jäsenkunnat Askola, Espoo, Hanko, Helsinki, Hyvinkää, Järvenpää, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Lapinjärvi, Loviisa, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Porvoo, Raasepori, Sipoo, Tuusula ja Vantaa.

Lisäksi yhteiseen potilastietorekisteriin kuuluu Lohjan sosiaali- ja terveydenhuoltoalue LOST (Lohja, Siuntio, Inkoo ja Karjalohja) ja perusturvakuntayhtymä Karviainen (Karkkila, Nummi-Pusula ja Vihti).

Yhteiseen potilastietorekisteriin kuuluu myös HUS:n jäsenkuntien terveydenhuoltolain 18 §:n mukaisesti järjestämä työterveyshuolto.

Potilasta hoitava henkilökunta voi käyttää yhteisessä potilastietorekisterissä olevia hoidon kannalta tarpeellisia potilastietoja ilman potilaan suostumusta. Käyttö edellyttää kuitenkin, että potilasta on informoitu yhteisen potilastietorekisterin käytöstä ja mahdollisuudesta kieltää potilastietojen yhteiskäyttö.

Yleiset potilastietojen käytön edellytykset ja rajoitukset

Potilaan hyvän hoidon toteuttaminen edellyttää, että hoitavalla henkilökunnalla on hoidon yhteydessä käytettävissä kaikki tarpeelliset tiedot potilaan terveydentilasta ja hänelle tehdyistä tutkimuksista.

Potilastietojen käyttö ja luovutus organisaatioiden välillä edellyttää aina potilaan ja hänen tietojaan käsittelevän henkilön välistä hoitosuhdetta.

Potilastietoja saa käyttää vain hoidon edellyttämässä laajuudessa. Potilastietojen käyttöä ja luovutuksia organisaatioiden välillä seurataan jatkuvasti kaikkien potilaiden ja käyttäjien osalta lokitietojen avulla.

Perinnöllisyyslääketieteen ja psykiatrian hoitoyksiköissä syntyneet potilastiedot ovat erityissuojattuja ja niiden käyttö edellyttää aina erillistä käyttäjän erityistä vahvistusta ennen tietojen käyttöä muissa kuin ko. erikoisalojen yksiköissä.

Potilaan / kansalaisen oikeus rajoittaa yhteisen potilastietorekisterin käyttöä

Potilas voi halutessaan kieltää potilastietojensa luovuttamisen kokonaan toisessa HUS:n toiminta-alueen potilastietorekisteriin kuuluvassa toimintayksikössä. Kielto on voimassa toistaiseksi ja sen voi peruuttaa milloin tahansa. Kiellon rajaamia potilastietoja ei saa käyttää edes hätätilanteessa. Potilas voi kuitenkin tehdä erikseen hoitotahdon, jossa hän sallii myös kiellon tarkoittamien potilastietojen luovutuksen esimerkiksi silloin kun hän on tajuton ja tarvitsee välitöntä hoitoa.

Potilas voi antaa kiellon Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä seuraavasti:

- toimittamalla kirjallisen kiellon esim. hoitokäynnin yhteydessä tai lähettämällä sen potilasta hoitaneeseen yksikköön
- lähettämällä kirjallisen kiellon toimintayksikön kirjaamoon tai muuhun asiointipisteeseen.
- kiello on mahdollista ilmoittaa myös suullisesti esim. hoitojakson tai poliklinikkakäynnin yhteydessä

Potilastietojen luovutus yhteisen potilastietorekisterin ulkopuolelle

Potilastietojen luovuttaminen HUS:n toiminta-alueen yhteiseen potilastietorekisteriin kuuluvien organisaatioiden ulkopuolelle mm. yksityiseen terveydenhuoltoon edellyttää potilaan asemasta ja oikeudesta annetun lain mukaisen potilaan suostumuksen.

Suostumus voi olla kirjallinen tai se voidaan antaa suullisesti, jolloin suostumus kirjataan potilasasiakirjoihin. Potilas voi ilmaista suostumuksensa myös muutoin (esim. vammautuneen potilaan pään nyökkäys), mikä kirjataan potilasasiakirjoihin vastaavasti kuin suullinen suostumus.

Kirjallinen luovutuksen mahdollistava suostumus voi koskea kaikkia potilaan tietoja, tai se voi olla rajattu tiettyihin tietoihin, esimerkiksi tietyn hoitojakson hoitopalautteeseen. Potilaalla on oikeus muuttaa kirjallisen suostumuksen sisältöä hoitonsa eri vaiheissa.

Mm. seuraavat organisaatiot eivät kuulu HUS:n toiminta-alueen yhteiseen potilastietorekisteriin ja potilastietojen luovutus edellyttää siis potilaan kirjallista suostumusta:

- yksityinen lääkäriasema
- yksityinen ammatinharjoittaja
- muut sairaanhoitopiirit
- yksityinen työterveyshuolto
- sosiaalihuolto.

Lainsäädäntö

- [Terveydenhuoltolaki \(1326/2010\) 9 §](#)
- [Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä \(159/2007, Asiakastietolain muutos 1227/2010\)](#)
- [Laki potilaan asemasta ja oikeuksista \(785/1992\)](#)